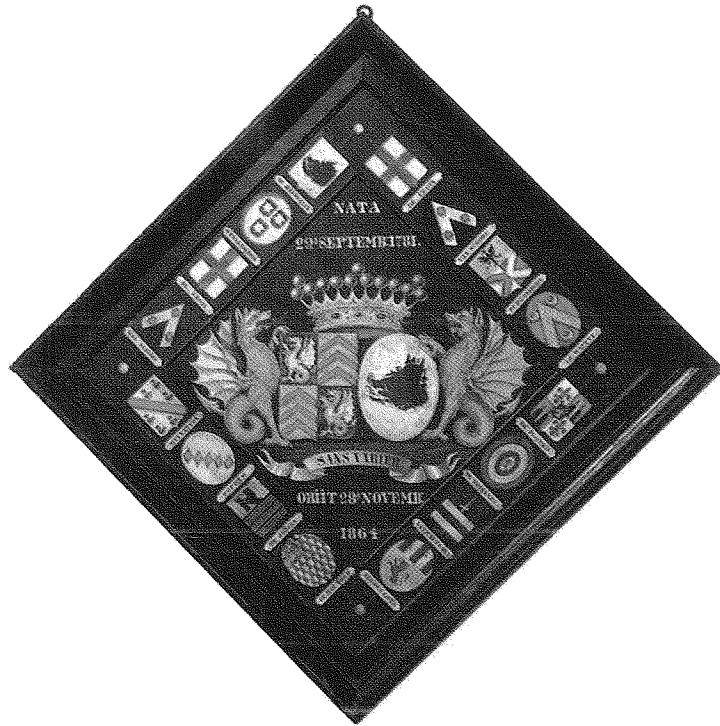

DE WAPENBORDEN BAUDEQUIN

IN DE DOCUMENTATIECENTRA VAN HET SVVF

Bezoekers van de leeszaal van het *Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek* te Handzame zullen wellicht al eens opgekeken hebben naar het grote kleurrijke wapenbord met 16 kwartierschilden uit 1864 dat er prijkt. Er bevindt zich te Handzame nog een tweede groot wapenbord met eveneens 16 kwartierschilden uit 1807 in één der lokalen op de bovenverdieping. En ook in de leeszaal van het *Nationaal Centrum voor Familiegeschiedenis van de VVF* te Merksem hangt een groot wapenbord uit 1855, evenwel met slechts twee wapenschilden en geen kwartierschilden. Deze drie wapenborden zouden ooit (vóór 1980) door wijlen Michiel Mispelon († 1980), medestichter van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, eerste redacteur van het tijdschrift *Vlaamse Stam* en stichter van het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek te Handzame, ergens gerecupereerd zijn en aldus gered van vernietiging (1). Is er een verband tussen deze drie wapenborden en zo ja op welke families hebben zij betrekking en vanwaar komen zij? Een genealogisch - heraldisch onderzoek bracht heel wat aan het licht.

(1) Voor het hangen van rouwborden in een kerk moest een jaarlijks recht betaald worden. Wellicht is dit in de loop van de 19de of 20ste eeuw gestaakt door de verwanten of hun verdere afstammelingen. Ook in andere kerken zijn in de loop van de 19de of 20ste eeuw rouwborden weggehaald, zie bvb. het overzicht voor de provincie Antwerpen in: S. Crick, *Obiits en rouwgebruiken bij de adel. Rouwborden in de Sint-Catharinakerk te 's Gravenwezel*, Schilde, 2002, waaruit blijkt dat er diverse obiits thans in musea of lokalen van heemkringen etc.. bewaard worden (of zelfs helemaal verdwenen en enkel nog bekend van foto's).

Laten we eerst de wapenborden nauwkeurig beschrijven. Op het eerste grote wapenbord uit de leeszaal te Handzame lezen we volgende inscripties: bovenaan NATA 29A SEPTEMB: 1781. en onderaan: OBIIT 28A NOVEMB: 1864. De kwartierschilden zijn links (voor de toeschouwer): de Baudequin, d'Ennetières, de Croix, van Schore, d'Eynatten, d'Ophem, de Joncis, de Houthem, en rechts (voor de toeschouwer): de Croix, van Schore, de Zomberghe, le Waitte, de Plotho, de Thiennes, van Cauteren, van der Gote. Onder de kwartierschilden staan de familienamen.

In het midden treffen we twee wapenschilden aan: het wapen van een man: *gevierendeeld, in 1 en 4: van azuur met een draak van goud met twee poten met opgeheven vleugels en staart, in 2 en 3: van zilver met drie kepers van keel*. Daarnaast het wapen van een vrouw in een ovaal: *van zilver met een everzwijnskop van sabel*. Als schildhouders vinden we de draken uit het eerste wapenschild terug. De wapens worden overtopt door een kroon van goud met 13 parels. Onder de wapens is een wit lint met de wapenspreuk: SANS VARIER.

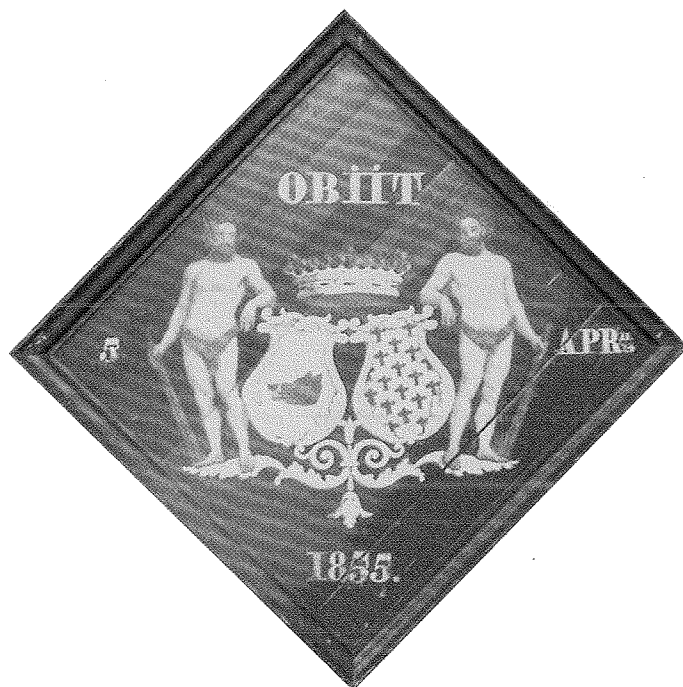

Op het tweede wapenbord te Handzame lezen we volgende inscripties: bovenaan: OBIIT, in de linker- en rechterhoek: 14 en MARTII en onderaan: 1807. De kwartierschilden zijn links (voor de toeschouwer): Baudequin, de la Rivière, d'Ennetières, Vanden-berghen, de Croix, de la Vichte, van Schoore, de Bernaige, en rechts (voor de toeschouwer): d'Eynatten, de Borchgrave, van Ophem, Weyns, de Joncis, v.d.Heyden a blisia, de Houthem, de Fleron. Onder de kwartierschilden staan de familienamen.

In het midden treffen we één wapenschild in ruitvorm aan: *gevierendeeld, in 1 en 4: van zilver met een everzwijnskop van sabel, in 2 en 3: van zilver met een schuinstaak van keel, met aan weerszijden drie meerltjes van keel*. Het wapenschild is overtopt door een kroon met 13 parels.

Op de achterzijde is in het hout, in grote letters, de onderstaande tekst gebeeldhouwd:

CECY EST LE BLAZON
DE TRÈS NOBLE DAME MAGDE-
LAINE THEODORE DE BAUDEQUIN FILLE
DE MESSIRE CHARLES PHILIPPE MARTIN BARON
DE BAUDEQUIN ET SEIGNEUR DE PEUTHY ET AUTRES
LIEUX ET DE DAME MARIE ANNE D'EYNATTEN DE SCHOONHOVE.
ELLE ETOIT NÉE AU CHÂTEAU DE PEUTHY LE 20 FÉVRIER
1736. ELLE FUT ADMISE CHANOINESSE DE L'ILLUSTRE CHAPITRE DE ST.-
PIERRE À MOUSTIERS SUR SAMBRE LE 17 DÉCEMBRE 1764 ET ELLE EST
MORTE À BRUXELLES LE 14 MARS 1807. CETTE DAME A ÉTÉ
DOUÉE TOUTE SA VIE DE BEAUCOUP DE VERTUS CHRÉTIEN-
NES, CHARITABLE ET MORALES, CONSIDÉRÉE ET AI-
MÉE DES GRANDS COMMES DES PETITS. ELLE EST
INHUMÉE DANS LE CAVEAU DE CETTE
ÉGLISE QUE SA MÉMOIRE SOIT
CHÈRE A TOUJOURS.
PRIEZ DIEU
POUR SON ÂME.

Op het derde wapenbord in de leeszaal te Merksem lezen we volgende inscripties: bovenaan: OBIIT, in de linker- en rechterhoek: 5 en APR^{II}. en onderaan: 1855. Er zijn geen kwartierschilden. In het midden treffen we twee wapenschilden aan: links (voor de toeschouwer): het wapen Baudequin (zie hoger), rechts: *een effen (?) schild bezaaid met ? (lilies, hermelijnstaartjes?) van keel*. De achtergrond is verwarrend: de effen kleur is *de facto* goud, maar dit lijkt ons evengoed ook *geen* achtergrond te kunnen betekenen (en dus: wit - zilver). Immers, voor het wapen de Baudequin wordt éénzelfde gouden achtergrond gebruikt en zo ook zijn de gebladerde randen van de schilden, evenals het smeedwerk eronder in die zelfde goudkleur geschilderd. Nu weten we dat het wapen de Baudequin *van zilver is met een everzwijnskop van sabel*. Ook de figuurtjes zijn nogal onbestemd. Als schildhouders fungeren twee wildemannen. De wapens worden overtopt door een kroon van goud met 13 parels.

Op welke personen hebben deze wapenschilden nu betrekking?

Het gemeenschappelijk kenmerk in elk van deze drie rouwborden is het familiewapen met de everzwijnskop van de familie de **Baudequin**. Dus ligt het voor de hand om even de *État Présent de la Noblesse Belge* (2) er op na te slaan. We vinden er wel de naam de Baudequin de Peuthy, maar lezen er al meteen: *éteint en 1864*. Het gaat dus om een uitgestorven familie en er wordt dan ook geen genealogie gegeven. Het jaartal stemt al aardig goed overeen met het jaartal van het eerste wapenbord. We vinden er gelukkig wel literatuurverwijzingen om een genealogie op te sporen. In Goethals' *Dictionnaire...* vinden we dan ook een genealogie de Baudequin, verschenen in 1849 (3).

Het eerste wapenbord.

Aan de hand van de kwartierschilden kunnen de personen waarop het eerste wapenbord betrekking heeft, aldus geïdentificeerd worden. Het gaat om het rouwbord van **Marie Pulcherie Ferdinande Charlotte de Baudequin**, geboren te Brussel op 29 september 1781, dochter van Idisbalde Aybert Joseph de Baudequin en Gabrielle Josephe Ghislaine de Croix. Goethals vermeldt bij Gabrielle de Croix, dat zij een nicht was van haar echtgenoot en dochter van Josse Adrien Ferdinand, graaf van Croix en Marie Albertine, barones van Plotho.

Deze Marie Pulcherie de Baudequin huwde met Gaspar Ghislain Bernard Colette, baron de DRAECK, heer van Ronsele, geboren op 12 februari 1758, zoon van Frederic François en Marie Lucie Gage (4). Zij huwden bij contract van 6 november 1797 en werden kerkelijk in de echt vervonden de volgende dag in het ouderlijke huis van de bruidegom, door de pastoor van de Brusselse Sint-Katharinaparochie. Haar echtgenoot heeft alvast zijn wapenschild niet gestolen. Hoe kan men immers een familie met een drakenaam beter heraldisch voorstellen dan met een draak in het wapenschild? De keus van de schildhouders lag dan ook voor de hand.

- (2) O. Coomans de Brachène e.a., *Etat Présent de la noblesse Belge*, 2de reeks, 26 vol., Brussel, 1971-1983, dl. 1, p. 84.
(3) F.-V. Goethals, *Dictionnaire généalogique et héraldique des familles nobles du Royaume de Belgique*, 4 vols., Brussel, Polack-Duvivier, 1849-1852, dl. I, pp. 149-154.
(4) Een genealogie de Draeck, vanaf 1700 vindt men in: F.-V. Goethals, *Dictionnaire ..., o.c.*, dl. II, pp. 56-58 en in III, p. 512 (voetnoot in de genealogie (de) La Coste).

Vreemd aan het eerste wapenbord is dat er geen kwartieren langs de kant van de echtgenoot vermeld staan, want enige afbeelding van het wapenschild de Draeck valt er niet onder te bespeuren. Het wapenschild rechts boven (de Croix) is dan wellicht ook het wapen van de moeder van de echtgenote.

Goethals vermeldt nog een pikant detail: zij huwden namelijk clandestien, zonder dat haar ouders hiervan op de hoogte waren. Daar was misschien wel enige reden toe: Marie de Baudequin was immers (let op geboorte- en huwelijksdatum) amper 16 jaar en een maand oud toen ze huwde! Zij moeten elkaar dus leren kennen hebben toen zij pas 15 jaar was... Is dit ook in de familie van de bruidegom niet in goede aarde gevallen en misschien aanleiding geweest tot een breuk tussen Gaspar de Draeck en zijn familie? Het zou mogelijk kunnen verklaren waarom zijn voorouderlijke kwartieren op haar wapenbord ontbreken.

We stipten al even aan dat Goethals opmerkte dat de ouders van Marie de Baudequin neef en nicht waren. Dit verklaart waarom zowel in de linker- als rechterkwartieren een kwartier *Croix* en een kwartier van *Schore* voorkomen. Het is ook niet zo moeilijk dit ook genealogisch vast te stellen (5). Het echtpaar *Croix-Van Schore* betreft Martin de Croix, heer van Dadizele en Isabella van Schoore.

Zij hadden twee kinderen:

- Ignace Ferdinand de Croix, heer van Dadizele en Bleutour, die graaf werd in 1718 en een tweede maal huwde op 17 februari 1714 met Ferdinande Louise de Zomberghe, dochter van Robert en Maire Claire Le Waitte (zie 3de en 4de kwartieren rechts).
- Marie Madeline de Croix, gehuwd te Kamerijk in 1688 met Claude Eugène de Baudequin, heer van Peutie, burgemeester van Vilvoorde.

Ignace de Croix had een zoon Joseph Adrien Ferdinand, graaf van Croix, baron van Wingene, heer van Dadizele, Moorslede en Bleutour. Hij huwde in 1752 met Maria Albertine Ghislaine de Plotho, dochter van François Gerard, baron van Ingelmunster en Gasparine van Cauteren (kwartieren 5 en 7 rechts). Hun dochter was Gabrielle Josephe Ghislaine de Croix (zie hoger).

Marie Madeleine de Croix was de moeder van Charles Philippe Martin de Baudequin, heer van Peutie etc..., burgemeester van Vilvoorde. Hij huwde in 1735 met Marie Anne d'Eynatten (6), dochter van Nicolas en Anne Véronique de Joncis (kwartieren 5 en 7 links). Hun zoon was Idisbalde Aybert Joseph de Baudequin (zie hoger).

(5) Voor een genealogie de Croix, zie P. Denis du Péage, *de Croix (Lille)*, in: (ed.) Ch. van Renynghe de Voxvrie, *Tablettes des Flandres, Recueil 2, Brugge, 1951*, pp. 52-108. *De familie de Croix behoort tot de oudste families met Belgische takken: zie H. Douxchamps, 'Les quarantes familles belges les plus anciennes subsistantes. Croix'*, in: *Le Parchemin*, nr. 319 (jan.-febr. 1999), pp. 1-12.

(6) Over de familie d'Eynatten, zie *L'Annuaire de la noblesse de Belgique*, Brussel, 1857, p. 297, en 1913, dl. ., p. 187 evenals de werken (Dumont en Holleber d'Ascow), *Recueil généalogique de familles originaires des Pays-Bas ou y établies*, 2 vols., Rotterdam, 1775-1778, II, pp. 214-230 en (Coloma), *Généalogies des familles nobles et anciennes des dix-sept provinces des Pays-Bas*, s.l., 1781, dl. III, pp. 79-81.

Het tweede wapenbord

Het tweede wapenbord in Handzame is een gevierendeeld wapen de Baudequin – d'Eynatten. Het wapen is in ruitvorm voorgesteld en hoort daarom bij een vrouw. Volgens de genealogie in Goethals' *Dictionnaire*... hadden Charles Philippe Martin de Baudequin en Maria Anne d'Eynatten, slechts één dochter en één zoon. Die dochter wordt genoemd **Marie Madeleine Théodore Guillemine de Baudequin**, geboren op 20 februari 1736. In 1764 was zij kanunnikes van het kapittel van Moustiers-sur-Sambre. Indien er in het bovengenoemde huwelijk inderdaad slechts één dochter en één zoon waren, moet dit wapenbord op haar betrekking hebben. Zekerheid kan alleen een overlijdensdatum geven, maar Goethals vermeldde voor geen van beide kinderen een overlijdensdatum. Maar de inscriptie op de achterzijde neemt natuurlijk elke twijfel over de identificatie weg. De inscriptie geeft wel geen uitsluitel *in welke kerk* het rouwbord werd opgehangen, want de tekst leert ons alleen dat zij begraven werd in dezelfde kerk als waar het rouwbord opgehangen werd (wat in feite een open deur instampen is).

Daar zij een generatie hoger staat dan de personen uit het eerste wapenbord, kennen we daarmee 16 kwartieren van vaderszijde van het jonge bruidje in plaats van tot nu toe 8.

Het derde wapenbord

Blijft nog over het wapenbord in Merksem. Hier moeten we op zoek naar een de Baudequin of echtgenote overleden op 5 april 1855. Maar Goethals' genealogie is daarvoor te vroeg (1849) gepubliceerd (7). En ook kennen we niet de familienaam van de echtgenote, want namen worden niet vermeld op dit rouwbord.

De rangkroon op alle drie de rouwborden bevat 13 parels. Een dergelijke kroon komt normaal niet voor in de rangkronen van Belgische adel, 7 parels is het maximum en hoort dan bij een baron. De familie de Baudequin was baron sinds 1766, bij patentbrieven verleend te Wenen op 20 maart (8). We weten niet welke overlevingsregels er met betrekking tot de titel verleend werden. Die kunnen variëren van enkel toepasselijk op de persoon aan wie de titel verleend werd (en dus niet overdraagbaar op afstammelingen), of overdraagbaar op afstammelingen maar enkel op de oudste mannelijke naamdragende afstammeling, of overdraagbaar op alle zonen en dochters van naamdragende afstammelingen. Gezien in het werk van Goethals de zoon van Charles, Idisbalde en zijn kleinzoon Théodore ook baron genoemd worden, gaat het om de 2de of 3de regel. In het voordeel van de 3de pleit de aanwezigheid van de rangkroon in het tweede wapenbord, dit van Marie Madeleine de Baudequin uit 1807.

Indien we in de aanwezigheid van de rangkroon in het rouwbord te Merksem een aanwijzing moeten zien dat de persoon of de echtgenote waarop het rouwbord betrekking heeft ook een baron/baronnes was, dan blijft (als de genealogie van Goethals

(7) En zo ook een genealogie de Baudequin de Peuthy in *L'Annuaire de la noblesse de Belgique*, gezien deze in 1850 gepubliceerd werd.

(8) Goethals, *Dictionnaire* ..., o.c., I, p. 153 en P. Janssens, *De evolutie van de Belgische adel sinds de late middeleeuwen*, Brussel: Gemeentekrediet, 1998, p. 401.

volledig is) nog enkel Théodore de Baudequin, broer van Marie Pulcherie over. Hij werd geboren op 20 februari 1779 en huwde in 1800 met Philippine Joséphine Ghislaine de Haultepenne. Het wapen de Haultepenne wordt beschreven als: van zilver bezaaid met lelies van keel (9). Dit past perfect op de afbeelding en neemt ook meteen alle twijfels weg over de achtergrond en de afgebeelde figuurtjes.

Dit laatste wapenbord heeft dus wel degelijk betrekking op Théodore Marie Antoine Albert Ghislain de Baudequin de Peuthy of zijn echtgenote **Philippine Joséphine Ghislaine de Haultepenne**. Zij woonden op het kasteel van Huldenberg. Gezien de echtgenoot pas in 1863 overleed (10) heeft dit wapenbord betrekking op de echtgenote.

Goethals vermeldt bij hem ook: *zonder kinderen*. Dit schrijft hij in 1849 en 49 jaar na het huwelijk van deze laatste. Bij haar overlijden in 1855 zullen zij dan ook wel geen kinderen nagelaten hebben. De echtgenoot was daarmee de laatste mannelijke afstammeling van zijn familie en met zijn zuster die hem negen jaar later, in 1864 in het graf volgde, was de familie de Baudequin finaal uitgestorven.

Van keukenmeester tot baron - Nadere situering van de familie de Baudequin.

De familie de Baudequin, was afkomstig uit Dijon in Bourgondië en kende in de Nederlanden haar oorsprong met Paul Baudequin, militair in dienst van Filips de Goede, hertog van Bourgondië. Een webpagina (11) preciseert nader dat Paul Baudequin geboren werd te Dijon rond 1380 en te Brussel overleed in 1426, na in 1420 gehuwd te zijn met Charlotte Amandre.

Zijn zoon heette eveneens Paul Baudequin. Hij werd geboren te Brussel in 1425 en overleed in 1470, na circa 1460 gehuwd te zijn met Jeanne de Cuiry. Hij was (wijn)schenker van Karel de Stoute, hertog van Bourgondië.

Zijn zoon, Denis Baudequin, geboren circa 1470, werd begraven te Brussel in de kerk van de Koudenberg. Hij was keldermeester van de (wijn)kelder van Maximiliaan van Oostenrijk. Hij huwde circa 1510 Jeanne de Machecot. Hij had twee zonen: Charles en Philippe.

Deze zonen, Charles en Philippe Baudequin werkten beiden ook al in de keuken van een koning. Toen ze in 1554 samen voor de Tolkamer van Brussel verschenen in verband met de constitutie van een rente, werd de eerste in de akte genoemd *Charles Boudekijn, cueckenmeestere van der Coninghinne van Vranckerijcke*, en de tweede *Philippe Boudekijn, sommelier van den Keyserlijcke Majestijt, broedere des voorschreven Charles* (12).

(9) Een genealogie de Haultepenne d'Arville vindt men in Goethals, *Dictionnaire ...*, o.c., II, pp. 669-673.

(10) Zie zijn obit beschreven in het eerste artikel van Fr. de Decker (voetnoot 16).

(11) <http://www.diesbach.com/belleroche/baudequin/baudequin-sainghin.html>.

(12) *Brabant Chronickel*, VVF-Vlaams-Brabant, 1999, uit. AR, Tolkamer van Brussel 85 fo 13.

Charles werkte dus in dienst van de Franse koningin. Dit was Eleonora van Habsburg, de zuster van keizer Karel, die in 1526 verloofd was geworden met Frans I, waarmee ze vier jaar later huwde en aldus de echtgenoot werd van keizer Karels... grootste vijand. Toen Charles Baudequin er werkte was zij al wel weduwe. Na haar overlijden was Charles nog 25 jaar broodmeester in dienst van keizer Karel.

Zijn broer Philippe was altijd in dienst geweest van keizer Karel. Eerst werkte hij in de *saulcerie* (sausbereidingen?), later was hij ook broodmeester. Toen keizer Karel troonsafstand deed en zich terugtrok in het klooster van San Juste (1555), keerde hij naar Brussel terug waar hij huwde en hoopte er te leven van zijn uitgekeerd pensioen. Maar in 1560 riep Alva, de nieuwe landvoogd die Philips II op de Nederlanden had afgestuurd, hem om in zijn dienst te komen als griffier in het beheer van zijn huishouden. Deze functie oefende hij nog 11 jaar uit tot aan zijn dood. Hij overleed te Brussel in 1571 en werd begraven in de kerk van Sint-Jacob van de Koudenberg.

De broers Charles en Philippe moeten zich goed van hun taak gekweten hebben. De kinderen van Philippe Baudequin plukten er meer dan kwart eeuw later de vruchten van: zij werden op 10 december 1589 in de adelstand verheven. Tenminste, voor zover nodig, want de akte van hun adelsverheffing laat doorschemeren dat hun familie al eerder van adel was. Philippes zoons, Claude en Charles hadden zich in militaire dienst verdienstelijk gemaakt terwijl de dochters Catharina en Francisca hun parcours in een adellijke levensstijl onberispelijk hadden doorlopen.

Een akte in een register van de Rijksse Rekenkamer, vertelt het verhaal van hun familiegeschiedenis in geuren (aangename keukengeuren ?) en kleuren (13):

Claude, Charles, Catherine & Francoise Baudequin, Freres & Soeurs furent Annoblys le 10. de Decembre 1589, sans finance. Ils ont remonstré qu'ils étoient enfans legitimes de feu Philippe, en son vivant Greffier du Bureau du Roy, que Paul leur Ayeul étoit mort Sommelier de la Cave de l'Empereur Maximilien, que Denis son fils & leur Pere grand étoient aussi trépassés au même Office sous l'Empereur Charles, que Charles leur Oncle a été Escuier de cuisine de Madame Leonor Reine Douariere de France, & après trépassés Sommelier de la Paneterie de Sa Majesté, l'ayant été xxv. ans. Que Philippe leur Pere avoit été premier Officier de la Saulcerie de l'Empereur Charles, & après Sommelier de sa Paneterie. Qu'étant Sa Majesté retirée en Espagne, il se retira avec une pension à Bruxelles où il se maria. Qu'il fut de là appelé en l'an 1560, par le Duc d'Alve pour deservir l'office de Greffier du Bureau de la Maison de Sa Majesté auquel il mourut, l'ayant été ii. ans que ledit leur ayeul étoit issu de Dijon au Duché de Bourgogne des bons & nobles parens, dont faisoient foy des anciens papiers, qu'ils avoient été intitulez Escuiers & porte Armoiries tymbrées, comme il apparoissoit en l'Eglise de Cauberge à Bruxelles, sur la sépulture de Paul & Denis. Qu'ils s'étoient comportez & alliez noblement si comme leur Pere à une fille d'Arnoult de Zomberge, Chastellain de Rupelmonde & Prevôt de la Cour de l'Empereur, par lequel il avoit été Annobly & son Annoblissement confirmé par Sa Majesté, par lettres du 20. de Mars 1584. Que lesdits freres avoient

(13) Uit een register over de periode 1424 tot 1711 van toekenning van titels, brieven van ridderschap, declaraties en bevestigingen van adeldom en adelsverheffingen. Gepubliceerd in J. Le Roux, *Recueil de la noblesse de Bourgogne, Limbourg, Luxembourg, Gueldres, Flandres, Artois, Haynau, Hollande, Zeelande, Namur, Maines et autres provinces de Sa Majesté Catholique ...*, (Lille, 1708), Brussel, t' Serstevens, 1715, pp. 99-100.

servy en la Guerre & les soeurs se maintenoient noblement en la compagnie de leurs parens maternels Gentillhommes, reputez pour tels, qu'ils croyoient que leurs predecesseurs avoient été Annoblis comme il apparoissoit par le port de leurs Armoiries, qu'ils ne trouvoient toutefois autre enseignement ce que dessus, ce que seroit advenu par les Guerres & par les voyages qu'ils avoient faits & partant supplioit qu'en recompense desdits services, il pleut à Sa Majesté confirmer leur Noblesse ou leur accorder nouvel Annoblissement sans finance, lequel leur est accordé en consideration des services faits par Philippe & Charles Baudequin leur Pere & Oncle Officier du Greffier du Bureau de la maison de Sa Majesté & sommelier de la paneterie avec les Armoiries de Paul & Denis, à sçavoir: d'argent à une hure de sanglier de sable mise en face armée d'argent, le Heaume ouvert, les hachements & borrelet d'argent & de sable, & pour cymier un vol, l'aile dextre d'argent coupée de sable, & l'autre de sable coupée d'argent.

Tot circa 1600 verbleven de Baudequins nog te Brussel. Maar al in medio de 17de eeuw werden er de Baudequins begraven te Peutie: Charles (die in 1623 ook de titel van ridder had verkregen) in 1650 en ook zijn zuster Catharina werden er begraven. Peutie is een dorp ten oosten van Vilvoorde. In 1643 had Catharina de Baudequin door aankoop van Filips IV van Spanje de heerlijkheid van Perk-Elewijt verworven. Deze heerlijkheid had talrijke rechten in Peutie. Deze heerlijkheid bleef eigendom van de familie de Baudequin tot op het einde van het Ancien Régime (14).

Claude huwde evenwel te Rijsel in 1595 met Marie de la Rivière (2de kwartier uit het tweede Handzame-wapenbord). Daarna zet de familielijn zich verder te Rijsel.

Zijn zoon, Philippe de Baudequin huwde in 1624 Claudine d'Ennetières (3de kwartier uit het tweede Handzame-wapenbord). Hun kinderen werden allen te Rijsel geboren. Wellicht had zijn tante Catharina geen nakomelingen, want hij werd de volgende heer van Peutie. Hij werd evenwel nog te Rijsel begraven in het klooster van de Ongeschoeide Karmelieten.

Hun zoon Claude Eugène de Baudequin huwde Marie Madeleine de Croix (5de kwartier uit het tweede Handzame-wapenbord). Hij moet teruggekeerd zijn naar Brabant, want hij werd hoofdmeier van de stad en het kwartier van Vilvoorde. Tussendoor kocht hij ook in 1714 de heerlijkheid van Huldenberg. Zijn echtgenote werd begraven te Peutie.

Hun zoon Charles Philippe Martin de Baudequin, huwde Marie Anne d'Eynatten uit Leuven. Hij werd eveneens hoofdmeier van de stad en het kwartier van Vilvoorde. Hij werd begraven te Peutie in 1771.

Het vervolg leest men hoger.

Uit dit alles blijkt dus de grote verbondenheid met de familie de Baudequin vanaf het midden van de 17de eeuw met Peutie. De meest waarschijnlijke plaats waar de drie wapenborden vandaan komen is dan ook de **parochiekerk van Peutie**. De familie is uitgestorven, maar de laatste herinneringen aan de familie zijn dus bewaard: het eerste wapenbord te Handzame herinnert aan de allerlaatste naamdragende afstammeling van de Baudequins.

(14) H. Hasquin e.a., *Gemeenten van België, geschiedkundig en administratief-geografisch woordenboek*, 4 dln., Gemeentekrediet, 1980.

Alles nog eens geconfirmeerd

Toen we de bovenstaande opzoekingen hadden gedaan, onze tekst geredigeerd en bijna het artikel naar de redactie hadden ingestuurd, raadpleegden we, voor een geheel ander doel, de analytische inhoudstafel van 50 *Recueils* (1937-2000) van de *Office Généalogique et Héraldique de Belgique*. Bij een snelle scan bleef ons oog haperen aan een titel waarin we het woord *Peuthy* opmerkten. Groot was de verrassing toen we de titel in zijn geheel lazen: *Inscriptions funéraires du Brabant: Les obiits de l'église de Peuthy*, een artikel uit 1958 (15). Voorwaar een veelbelovende titel. Nog verrassender werd het toen we nog verder de inhoudstafel raadpleegden. Er bleek zowaar in 1963 ook nog een vervolgartikel verschenen te zijn: *Inscriptions funéraires du Brabant. Obiit et monuments disparus de l'ancienne église de Peuthy* (16).

Uit de naamindex bleek snel dat de artikels over de familie de Baudequin moesten gaan. Dit mocht uiteraard niet ongeraadpleegd blijven. En wie weet, was er in het tweede artikel geen link met de afwezigheid van drie van deze wapenborden uit de kerk van Peutie...

Uit het eerste artikel leren we dat de kerk van Peutie, die overigens van recente datum is, want gebouwd circa 1900 (maar uiteraard in vervanging van een oudere kerk), in 1958 niet minder dan 12 rouwborden van Baudequins of hun directe verwanten onderdak gaf. Een uit 1808 (Gabrielle J. Gh. de Croix x Idesbald A. J. de Baudequin), 1830 (Idesbald A. J. de Baudequin), 1855: dit is het wapenbord dat nu te Merksem is, 1863 (Théodore M.A.A.Gh. De Baudequin, met vermelding: ULTIMUS FAMILIAE), 1864: dit is het eerste wapenbord dat nu te Handzame is, 1885 (Savina de Draeck), 1650 (Charles Baudequin), 1748 (Marie Madeleine de Croix de Dadizeele x Claude Eugène de Baudequin), 1731 (Claude Eugène de Baudequin), 1756 (Marie Alexandrine de Baudequin), 1777 (Marie Anne d'Eynatten) en 1807: dit is het tweede wapenbord dat nu te Handzame is.

Het tweede artikel blijkt niet betrekking te hebben op enige van de wapenborden die in dit artikel beschreven worden. Het gaat dus niet om een weeklacht van de auteur over een verdwijning van een aantal obiits die hij nog in 1958 gezien had en nauwkeurig beschreven en die er in 1963 niet meer zouden zijn... Wel eerder het tegendeel.

Het gaat over een klein handschriftje dat dezelfde auteur vond in het archief van het kasteel van Huldenberg (de heerlijkheid en het kasteel Huldenberg waren in bezit van de Baudequins in de 18de en 19de eeuw), dat een inventaris geeft van de obiits en grafmonumenten zoals ze bestonden in 1863.

10 van de 12 obiits beschreven in 1958 worden er ook beschreven. Om evidente redenen ontbreken deze van 1864 en 1885. Maar uit dit handschriftje blijkt dat er ooit ook nog een obiit uit 1771 is geweest (Charles Ph. M. de Baudequin), dat dus in

(15) Chr. Fr. de Decker, 'Inscriptions funéraires du Brabant: Les obiits de l'église de Peuthy'. (Obiit à huit quartiers de Charles de Baudequin † 1650), in: *Recueil de l'Office Généalogique et Héraldique de Belgique*, VII (1958), pp. 26-34.

(16) Chr. Fr. de Decker, 'Inscriptions funéraires du Brabant. Obiit et monuments disparus de l'ancienne église de Peuthy'. (Obiit à huit quartiers de Charles de Baudequin † 1650), in: *Recueil de l'Office Généalogique et Héraldique de Belgique*, XII (1963), pp. 191-193.

1863 wel verdwenen was (van de haak gevallen en onherstelbaar beschadigd?). Er waren in 1863 ook twee (en in 1958 blijkbaar verdwenen) platen met uitgebreide gedenkschriften die vele Baudequins en aanverwanten vermelden. Daarnaast was er in de kerk nog een grafschrift van een Henri, graaf van Brederode. Op het kerkhof was een grafkelder van de familie de Baudequin met inscriptie: OSTIUM MONUMENTUM PRAENOBILIS AC PERILLUSTRIS FAMILIAE DE BAUDEQUIN. Dit laatste moet misschien gecorrigeerd worden: de inscriptie achteraan het tweede wapenbord te Handzame stelt heel duidelijk dat een familiegrafkelder in de kerk was. Een bezoekje aan de kerk om een en ander te verifiëren (zijn de andere wapenborden er nog?) laten we graag over aan een VVF lid uit het Vilvoordse...

Pieter Donche